

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'J' followed by a vertical line and a small loop at the bottom.

**Srednjoročni plan rada
Centralne izborne komisije
Bosne i Hercegovine
2025. –2027.**

Sarajevo, septembar 2024. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
POGLAVLJE 1. STRATEŠKI OKVIR	4
POGLAVLJE 2. VIZIJA I MISIJA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BI	8
POGLAVLJE 3. UČESNICI I PARTNERI	9
POGLAVLJE 4. OSNOVNA PROGRAMSKA OPREDJELJENJA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH	14
POGLAVLJE 5. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA	15
POGLAVLJE 6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTAT	16
PRILOG 1: Akcijski plan srednjoročnog plan rada	
PRILOG 2: Pregled zakona, drugih propisa i razvojno investicijskih projekata /programa	

Nacrt Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2025.-2027. godine pripremljen u skladu s metodološkim smjernicama navedenim Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 62/14)¹ i Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 44/15)².

Radna grupa za izradu Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH, imenovana Odlukom o procedurama srednjoročnog planiranja broj: 07-1-02-2-44-1/18 od 18.01.2018. godine i Odlukom o izmjeni odluke o procedurama srednjoročnog planiranja broj: 07-1-02-2-1859-1/22 od 27.09.2022.godine je pripremila i na kolegiju Centralne izborne komisije BiH održanom dana 26.09.2024. godine, dobila saglasnost na Nacrt Srednjoročnog plana rada za period 2025.-2027. godine, koji je upućen u proceduru pribavljanja mišljenja od strane Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Nacrt Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2025.-2027. godine se unosi u PIMIS- Informacioni sistem za upravljanje javnim investicijama.

Nacrt Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2025.-2027. godine, u skladu sa Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine sadrži: **strateški okvir, viziju i misiju, saradnike i partnere, osnovna programska opredeljenja, resurse i kapacitete za postizanje ciljeva, te okvir za praćenje provedbe plana i evaulacije rezultata.** Definisani su pokazatelji uspjeha za srednjoročni cilj i specifični cilj, te pokazatelji rezultata programa Centralne izborne komisije BiH.

Sastavni dio je i Akcioni plan koji uključuje: ciljeve, programe, projekte, pokazatelje rezultata za programe i procijenjenu vrijednost troškova za trogodišnji period 2025.-2027. godina.

¹ Uputstvo o metodologiji je namijenjeno Vijeću ministara BiH, ministarstvima i drugim institucijama BiH kao uputstvo za izradu srednjoročnih programa/planova rada, praćenje i izvještavanje o njihovoj implementaciji.

² Akt Ministarstva finansija i trezora BiH.

Poglavlje 1. Strateški okvir

1. **Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine**, član 2.9 stav (1) tačka 16³ utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona.
2. **Zakonom o finansiranju političkih stranaka**, član 17⁴, propisano je da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
3. U nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje **dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine**⁵, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje.
4. **Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije**, član 13⁶, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
5. Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2026. godina (akt broj: 07-1-07-10-1859-8/23) usvojen je na 67. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 19.10.2023. godine.
6. Centralna izborna komisija BiH je na 65. sjednici održanoj 05. 10. 2023. godine usvojila **Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine.**⁷ Ovaj dokument je ključan korak u postizanju visokog nivoa organizacije i integriteta izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine će poslužiti kao temelj za daljnji sistematičan rad, postavljanje jasnih smjernica i ciljeva, te definisanje mjera koje će izbornu administraciju približiti izvrsnosti u organizaciji izbora. U dokumentu su predstavljeni strateški ciljevi razvoja Centralne izborne komisije BiH u periodu 2024–2027. godine na način da su podijeljeni prema operativnosti i funkcionalnosti u sedam pravaca: 1) institucionalno jačanje izborne

³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16

⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

⁷ Akt broj 04-2-50-4-1250-1/23

administracije, 2) uvođenje novih informacionih tehnologija u izborni proces, 3) poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) unapređenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) povećanje integriteta izbornog procesa i 7) unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka.

Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine dostupan je javnosti na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.⁸

7. **Plan integriteta Centralne izborne komisije BiH** – Centralna izborna komisija BiH je na 10. sjednici održanoj 07.03.2024. godine donijela Odluku o usvajanju i provođenju Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024 -2027. godine.⁹ Predmetnom Odlukom je imenovana i osoba zadužena za nadzor nad provođenjem Plana integriteta. Nakon usvajanja Plan integriteta je dostavljen u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.¹⁰ Prethodno je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je aktom 05-07-4-21- 2/24 od 21.02.2024. godine dala pozitivno mišljenje na Prijedlog Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024-2027. godine. Dokument je dostupan na web stranici www.izbori.ba¹¹

Naše vrijednosti

Vrijednosti i principi: U našoj predanosti organizaciji slobodnih i demokratskih izbora, negujemo vrijednosti i principe koji će biti ključni u implementaciji ovog strateškog plana.

Nezavisnost: Nezavisnost izborne administracije i sloboda od političkog uticaja su temeljne vrijednosti koje čvrsto negujemo. CIK BiH je odlučan da u potpunosti osigura da smo nepristrasni i nezavisni u svom djelovanju, te da svaka odluka bude donesena isključivo u skladu s našim profesionalnim uvjerenjima i stručnošću.

CIK BiH djeluje na način da politika ne utiče na naše odluke, u cilju osiguravanja da svi postupci budu vođeni jedino interesima građana, doprinoseći jačanju demokratije u BiH.

Jedino kroz nezavisnu izbornu administraciju moguće je osigurati integritet i povjerenje u izborni proces, te osigurati da glasači mogu slobodno izraziti svoju izbornu volju.

Nepriistrasnost: U našem djelovanju posvećeni smo tome da osiguramo da naše odluke budu donesene nepristrasno, te da budu u skladu sa zakonskim okvirom i mandatom koji nam je povjeren. Djelujući nepristrasno osiguravamo da svaki izborni subjekt ima iste uslove za učešće u izbornom procesu. Odluke koje donosimo temelje se na zakonskim okvirima koji reguliraju izborni proces.

⁸ https://www.izbori.ba/Documents/2023/10/31/ifes_strateski_plan-bos.pdf

⁹ Akt broj 04-2-50-4 -979- 10 /22

¹⁰ Akt broj 04-2-50-4 -979- 12 /22

¹¹ https://www.izbori.ba/Documents/CIK/plan_integriteta/Plan_integriteta_CIKBIH_2024_2027.pdf

Mandat koji nam je povjeren od strane PSBiH jasno definira našu ulogu i ovlaštenja. Djelujemo u skladu s tim mandatom i odgovorno obavljamo svoje dužnosti kako bismo osigurali da izborni proces bude transparentan, efikasan i pošten.

Djelujući nepristrasno, uz poštivanje zakonskih okvira i vjernost mandatu, težimo osigurati da građani imaju puno povjerenje u naš rad i u sam izborni proces. Smatramo da je nepristrasnost ključni element za jačanje demokratskih vrijednosti i osiguravanje da svi građani mogu slobodno i demokratski ostvariti svoje izborni pravo.

Profesionalizam: CIK BiH posvećen je provođenju svog mandata na zakonit i profesionalan način. Predanost poštivanju zakona osigurava da sve aktivnosti i odluke koje donosimo u okviru izbornog procesa budu u skladu s važećim pravnim normama i regulativama.

Profesionalnost je ključni element u našem radu kako bismo osigurali da svaki korak izbornog procesa bude sproveden uz visoku stručnost i odgovornost.

Kontinuirano radimo na unapređenju kapaciteta i usavršavanju izborne administracije, te pratimo izazove i tehnološke inovacije u području izbornih procesa. CIK BiH je otvoren prema novim idejama i djeluje u skladu s najboljim međunarodnim praksama kako bismo osigurali najbolju moguću uslugu građanima i konstantno jačanje demokratskih procesa u BiH.

Odgovornost: Predanost principu odgovornosti prema građanima i svim učesnicima u izbornom procesu je temelj našeg rada. Prema građanima, naša odgovornost znači osiguravanje da svaki glas ima važnost i da svi birači imaju jednake i ravnopravne mogućnosti da slobodno izraze svoju izbornu volju. Aktivno radimo na edukaciji građana o izbornim pravima i procedurama, kako bi bili informirani i osnaženi da aktivno učestvuju u izbornom procesu. Također, redovno komuniciramo s građanima i slušamo njihove potrebe i zabrinutosti kako bismo bolje odgovorili na njihove zahtjeve.

Prema učesnicima u izbornom procesu naša odgovornost podrazumijeva poštivanje i provođenje zakonodavstva i pravnih normi koje reguliraju izborni proces. Također, redovno izvještavamo o našim postupcima i rezultatima kako bi svi učesnici bili upoznati s napretkom i usklađenosti s ciljevima izbornog procesa.

Inkluzivnost: CIK BiH je predan stvaranju inkluzivnog izbornog procesa u BiH. Kroz naš rad, želimo osigurati da svi građani imaju iste mogućnosti u učestvovanju u izbornom procesu, nezavisno od pripadnosti bilo kojoj društvenoj grupi, vjerskim, političkim ili drugim uvjerenjima, uključujući lica s invaliditetom, te manje zastupljene i marginalizirane grupe.

Svaki birač mora imati jednake šanse da ostvari pasivno i aktivno biračko pravo i izrazi svoju izbornu volju.

Nastojimo osigurati da izborni proces bude pristupačan i razumljiv za sve građane, uključujući i osobe s invaliditetom, osobe s poteškoćama u razvoju ili osobe iz ranjivih društvenih grupa.

U našem radu potičemo aktivnu saradnju s državnim i nezavisnim institucijama, civilnim društvom, nevladinim organizacijama i drugim relevantnim akterima kako bismo zajedno stvorili inkluzivno izborni okruženje. Slušamo i uvažavamo različite perspektive i doprinosimo inicijativama koje promiču inkluzivnost u izbornom procesu.

Također, osiguravamo da informacije o izbornom procesu budu dostupne i razumljive za sve građane. Stvarajući inkluzivno okruženje, nastojimo osigurati da niti jedan birač ne bude diskriminiran ili onemogućen da ravnopravno učestvuje u izbornom procesu. Vjerujemo da je inkluzivnost ključ za jačanje demokratskih vrijednosti i izgradnju društva u kojem se cijeni raznolikost, poštuju prava svakog pojedinca i promiče aktivno građanstvo.

Kontinuirano unapređenje i digitalne inovacije: CIK BiH posvećen je unapređenju izbornog procesa kako bismo osigurali najbolje moguće iskustvo za sve učesnike. U okviru svog mandata, pratimo današnje tehnološke i društvene trendove kako bismo identificirali prilike za uvođenje inovacija koje će poboljšati transparentnost i efikasnost izbornog procesa. Aktivno sarađujemo s međunarodnim i domaćim kompanijama i stručnjacima iz područja informacionih tehnologija kako bismo tehnološki unaprijedili izborni proces.

Naša predanost uvođenju inovacija u izborni proces temelji se na uvjerenju da je modernizacija kroz uvođenje adekvatnih informacionih tehnologija u izborni proces ključna za jačanje demokratskih institucija, kao i osiguravanju integriteta izbornog procesa. Konstantno radimo na cilju da izborni proces bude što efikasniji, transparentniji i prilagođen zahtjevima savremenog demokratskog društva.

Naš cilj je unaprijediti izborni proces u skladu međunarodnim standardima i najboljim međunarodnim praksama i omogućava građanima da slobodno i pouzdano izraze svoju izbornu volju. Uvodeći inovacije u izborni proces, želimo doprinijeti jačanju povjerenja u demokratske vrijednosti, te ostvariti izbore koji su poštjeni, transparentni i odražavaju izbornu volju birača.

Transparentnost: Transparentnost je ključna za demokratski izborni proces, izgradnju povjerenja građana u izborni proces, izbornu administraciju i jačanje demokratskih vrijednosti. Kontinuirano obavještavamo javnost o našem djelovanju, rezultatima naših aktivnosti, te cjelokupnom izbornom procesu. Nastojimo osigurati da sve relevantne informacije o izbornom procesu budu jasno i pravovremeno dostupne.

Otvoreno komuniciramo o svim izazovima i problemima s kojima se susrećemo, te o mjerama koje poduzimamo kako bismo ih riješili. Otvorenost prema javnosti osigurava da naš rad bude transparentan, a naša organizacija odgovorna prema svim građanima.

Efikasnost: Temelj svakog demokratskog društva je povjerenje građana u izborni proces. Efikasnost izborne administracije od presudne je važnosti za jačanje tog povjerenja. S obzirom na odgovornost koju nosimo, neprestano težimo najvišim standardima u svom radu, pa tako i povećanju efikasnosti izborne administracije. Efikasnost kojoj težimo tiče se posvećenosti osiguravanju da izborni rezultati odražavaju volju birača, garantirajući da je svaki glas pravilno prebrojan, te da cjelokupan proces bude sproveden u najkraćem roku, uz minimalnu upotrebu resursa.

Ciljevi Centralne izborne komisije BiH

- Zadržati status nezavisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini
- Doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta Bosne i Hercegovine
- Jačanje pluralističke demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona
- Osiguranje tačnosti biračkih spiskova i identifikacije birača
- Povećanje svjesnosti birača
- Razvoj ljudskih resursa kroz ciljanu edukaciju
- Korištenje savremenih informacionih tehnologija
- Unapređenje saradnje sa svim ključnim akterima
- Razvoj efikasnih mehanizama za monitoring i evaluaciju.

Mandat Centralne izborne komisije BiH

Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji podnosi izvještaj neposredno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i čija ovlaštenja iz nje proizilaze¹², a formiranje stalne izborne komisije Bosne i Hercegovine koja će imati odgovornost za provođenje izbora u Bosni i Hercegovini predviđeno je i članom V Aneksa 3 Okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (Dejtonski mirovni sporazum).

Centralna izborna komisija BiH je nadležna za provođenje Izbornog zakona BiH i njegovih izmjena i dopuna, Izbornog zakona Republike Srpske, Izbornog zakona Brčko distrikta BiH, Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o finansiranju političkih stranaka i dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.

Poglavlje 2. Vizija i misija Centralne izborne komisije BiH

Misija: Transparentno, efikasno i profesionalno organiziramo demokratske izbore u kojima građani Bosne i Hercegovine mogu izraziti slobodnu izbornu volju, te zakonito provođenje svih nadležnosti propisanih Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju političkih stranaka BiH.

¹² Član 2.9 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Vizija: Naša vizija je izborna administracija koja organizira slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti s izbornom administracijom koja organizira slobodne, demokratske izbore koji održavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti.

Poglavlje 3. Učesnici i partneri

Izborna administracija u Bosni i Hercegovini ima nekoliko nivoa. Glavni regulator izbornog procesa je Centralna izborna komisija BiH koja ima 7 članova, a Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH, koji obavlja administrativno-tehničke poslove izbornih aktivnosti i reviziju finansiranja političkih stranaka, broji **74** državna službenika i zaposlenika po Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (broj: 07-2-02-3-84-1/14 od 22. 1. 2014. godine i broj: 05-1-02-3-617-1/15 od 27.09.2015). Trenutan broj zaposlenih na neodređeno vrijeme u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH iznosi **61**.

U skladu sa Izbornim zakonom BiH formiraju se i izborne komisije entiteta i kantona. Trenutno postoji samo Republička izborna komisija Republike Srpske dok u Federaciji BiH nije formirana izborna komisija.

Na lokalnom nivou postoje 143 općinske i gradske izborne komisije (OIK/GIK), i to:

-općinske izborne komisije: Velika Kladuša, Bužim, Krupa na Uni, Novi Grad, Kozarska Dubica, Srbac, Brod, Odžak, Vukosavlje, Domaljevac- Šamac, Šamac, Donji Žabar, Modriča, Pelagićevo, Bosanski Petrovac, Petrovac, Sanski Most, Oštra Luka, Čelinac, Doboj Istok, Doboj Jug, Tešanj, Stanari, Maglaj, Petrovo, Čelić, Lopare, Teočak, Ugljevik, Drvar, Istočni Drvar, Ključ, Ribnik, Mrkonjić Grad, Jajce, Jezero, Dobretići, Kneževo, Kotor Varoš, Teslić, Žepče, Banovići, Kalesija, Osmaci, Sapna, Bosansko Grahovo, Glamoč, Šipovo, Donji Vakuf, Travnik, Kakanj, Vareš, Olovo, Kladanj, Šekovići, Vlasenica, Bratunac, Srebrenica, Kupres, Kupres (RS), Bugojno, Gornji Vakuf – Uskoplje, Vitez, Busovača, Fojnica, Kiseljak, Breza, Ilijaš, Sokolac, Han Pijesak, Tomislavgrad, Prozor – Rama, Jablanica, Kreševo, Hadžići, Ilidža, Istočna Ilidža, Novi Grad Sarajevo, Vogošća, Centar Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Istočni Stari Grad, Novo Sarajevo, Istočno Novo Sarajevo, Trnovo (FBiH), Trnovo, Pale (FBiH), Pale, Rogatica, Višegrad, Posušje, Grude, Istočni Mostar, Nevesinje, Kalinovik, Gacko, Foča (FBiH), Foča, Novo Goražde, Čajniče, Rudo, Čitluk, Neum, Berkovići, Ljubinje, Bileća, Ravno, Usora, Kostajnica, Milići.

-gradske izborne komisije: Cazin, Bihać, Bosanska Krupa, Prijedor, Graniška, Laktaši, Prnjavor, Derventa, Orašje, Gradačac, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Gračanica, Lukavac, Srebrenik, Tuzla, Zavidovići, Živinice, Zvornik, Zenica, Livno, Visoko, Konjic, Široki Brijeg, Goražde, Ljubuški, Čapljina, Stolac, Trebinje, Mostar, Novi Travnik uključujući i Izbornu komisiju Brčko distrikta BiH.

U skladu s Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini – „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24) i Odlukom o izmjenama Odluke o broju članova izborne

komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, („Službeni glasnik BiH“ broj: 59/24) imenovano je ukupno **583** članova izbornih komisija, uključujući i predsjednike.

Na lokalnom nivou postoje i centri za birački spisak, a tokom izbornih godina formiraju se birački odbori koji nisu stalna tijela izborne administracije. Također, u izornoj godini formira se Glavni centar za brojanje u kojem se angažuje oko 500 vanjskih saradnika.

Na biračka mjesta (redovna biračka mjesta, biračka mjesta za glasanje u odsustvu, biračka mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima i mobilni timovi) imenovuju se članovi biračkih odbora i njihovi zamjenika.

Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za **Opće izbore 2022.** godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu broj: 06-1-07-2-1485-1/22 od 25.08.2022. godine utvrđen je **broj birača** od **3.368.666**.

Odlukom o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod Centralnog biračkog spiska za glasanje **izvan Bosne i Hercegovine za Opće izbore 2022. godine** broj: 06-1-07-1-608-972/22 od 25.08.2022. utvrđen je broj birača od **69.966**.

Na Općim izborima održanim 02.10.2022. godine glasalo je 1.729.215 birača.

Odlukom o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 22.08.2024.godine broj: 06-1-07-2-620-3/24 od 26.08.2024. godine za Lokalne izbore 2024. godine utvrđen je broj birača **3.400.204**.

Odlukom o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod Centralnog biračkog spiska za glasanje **izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024. godine** broj: 06-1-07-2-620-2/24 od 05.08.2024. utvrđen je broj birača od **44.788**.

Ostali ključni partneri Centralne izborne komisije BiH

Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka – IDDEEA – U skladu s Jedinstvenom metodologijom i programom obrade i vođenja evidencije Centralnog biračkog spiska, koja je usvojena od strane Centralne izborne komisije BiH i IDDEEA-e, IDDEEA vrši redovan presjek stanja Centralnog biračkog spiska svakog prvog ponedjeljka u mjesecu te isti dostavlja Centralnoj izornoj komisiji BiH.

Ministarstvo civilnih poslova BiH – Redovne aktivnosti na ažuriranju Centralnog biračkog spiska obuhvataju i provjeru podataka o ispisu iz državljanstva BiH, a na osnovu rješenja o ispisu iz državljanstva BiH koja se redovno dostavljaju od strane Ministarstva civilnih poslova BiH, Sektora za državljanstva.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH – S ciljem ažuriranja podataka o raseljenim osobama u Centralnom biračkom spisku, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, dostavlja evidencije o biračima koji imaju status raseljene osobe.

Ministarstvo vanjskih poslova BiH (MVPBiH) – Saradnja sa MVPBiH se posebno intenzivira u godini kada se provode izbori, formira se zajednička radna grupa za organizaciju glasanja izvan

Bosne i Hercegovine. Također, s ciljem informisanja građana BiH koji borave u inostranstvu o načinu upisa birača i glasanja izvan BiH, priprema se i putem MVPBiH prosljeđuje ambasadama i konzulatima BiH u inostranstvu, odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu u kojima se planira glasanje i izborni materijal (glasački listići za glasanje u DKP BiH).

Međunarodna suradnja

U oblasti međunarodne saradnje Centralna izborna komisija BiH ostvaruje dugogodišnju i kontinuiranu suradnju na različitim aktivnostima i projektima sa Delegacijom Evropske unije, Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE-om/ODIHR-om; Vijećem Evrope, projektnim uredima Američke agencije za međunarodnu suradnju (USAID), Međunarodnom fondacijom za izborne sisteme (IFES), Svjetskim udruženjem izbornih tijela (Association of World Election Bodies, A-WEB) i WEM International.

DELEGACIJA EVROPSKE UNIJE/ EVROPSKE KOMISIJE

Centralnoj izbornoj komisiji BiH je od strane Evropske komisije putem pretpristupnih fondova (IPA) odobreno 2 miliona eura kao tehnička pomoć ovoj instituciji u cilju razvoja izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. Ova sredstva planirana su za nabavku IT-opreme za potrebe institucije, te za usluge tehničke asistencije. Cilj je obezbijediti integritet, transparentnost i efikasnost izbornog procesa u BiH u skladu s međunarodnim standardima.

Specifični ciljevi (ishodi) ove tehničke pomoći su sljedeći: 1) Uspostava sistema za planiranje ljudskih potencijala, dodjelu resursa, upravljanje ljudskim resursima i praćenje učinka u CIK BiH (komponenta I); 2) Uspostavljanje efikasnog upravljanja u okviru organizacije izbornog procesa (komponenta II); 3) Razvijanje informacionog sistema za poboljšanje transparentnosti (komponenta III).

Ova tehnička pomoć doprinijet će uspostavi funkcionalne demokratije u BiH, jednom od tri kriterija iz Kopenhagena i prvom od 14 prioriteta iz Mišljenja tako što će poboljšati izborni proces i neposredno obezbijediti da demokratske institucije posjeduju odgovarajuće resurse i funkcionišu u skladu s Ustavom, načelima efikasne vlade i preporukama Venecijanske komisije i OSCE-a/ODIHR-a.

Testni projekat podrške Evropske unije za Centralnu izbornu komisiju BiH

Dana 27. 02. 2023. godine Centralna izborna komisija BiH, u saradnji s Delegacijom Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Agencijom za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA), ozvaničila je početak aktivnosti na provođenju projekta „Testni projekat EU za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH“, koji finansira Evropska unija. Aktivnosti projekta zasnivaju se na Strategiji unapređenja transparentnosti, integriteta i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

Videosnimak zvaničnog pokretanja projekta dostupan je na *YouTube* kanalu Centralne izborne komisije BiH: <https://www.youtube.com/watch?v=DlhRdI7oS3U>.

U martu 2023. godine nominovani su **članovi Upravnog odbora za implementaciju aktivnosti „Testnog projekta podrške Evropske unije za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH“**. Članove Upravnog odbora čine predstavnici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, UNIS Telekomunikacija, *iBusniessa*, Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). Članove upravnog odbora prema projektnom zadatku čine i predstavnici Delegacije Evropske unije u BiH. Tijelo odgovorno za vođenje projekta i kontakt je Ugovorno tijelo koje predstavlja menadžer programa u Delegaciji Evropske unije u Bosni i Hercegovini.

Dana, 28. 07. 2023. godine realizovana je isporuka opreme Centralnoj izbornoj komisiji BiH od strane *iBusinessa* (175 laptopa, 175 čitača otiska prsta i 175 čitača barkodova s identifikacionih dokumenata).

Vijeće Evrope

U 2023. godini Vijeće Evrope je putem Udruženja izbornih zvaničnika u BiH (UIZBiH) podržalo organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2022. godine – Izazovi i naučene lekcije“, koja je održana 15. i 16. 06. 2023. godine u Sarajevu.

Nadalje, u organizaciji Vijeća Evrope u Strazburu je 28. i 29. 11. 2023. godine održana konferencija *Uloga izbornih centara za obuku* na kojoj je učestvovao predsjednik CIK BiH.

Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE-om/ODIHR-om

U 2023. godini nastavljena je dugogodišnja saradnja CIK BiH i Misije OSCE-a u BiH. Misija OSCE-a u BiH podržala je organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“ i štampanje konferencijske brošure.

U organizaciji Misije OSCE-a u BiH, a u saradnji s Visokim sudskim i tužilačkim vijećem BiH (VSTV) i Delegacijom EU u BiH, u junu 2023. godine organizovana je konferencija *Efikasnost odgovora krivičnog pravosuđa na ugrožavanje pravičnosti i integriteta izbornog procesa: Daljnja operacionalizacija zaključaka VSTV-a u vezi izbornih prevara u cilju efikasnijeg krivičnog progona*.

Nadalje, Misija OSCE-a u BiH pomogla je razvoj aplikacije za elektronsku prijavu političkih subjekata putem portala „e-Izbori“.

U 2023. godini predstavnici CIK BiH prisustvovali su događajima u organizaciji Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR-a: konferencija (radionica) *Organizacije civilnog društva i praćenje izbornih preporuka; međunarodna konferencija u okviru projekta podrške izbornim reformskim procesima na Zapadnom Balkanu*; juli 2023. godine u Moldaviji (Kišinjev) održana je regionalna konferencija *Novac u politici; finansiranje online kampanja; izazovi i rješenja*; septembar 2023. godine, konferencija *Podrška ODIHR-a izbornim reformama na Zapadnom Balkanu – Regionalna radionica o izbornoj administraciji (Sarajevo)*.

Međunarodna fondacija za izborne sisteme (IFES)/USAID

Međunarodna fondacija za izborne sisteme podržala je organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“, koja je održana 15–16. 06. 2023. godine u Sarajevu.

Uz ekspertnu podršku IFES-a, pripremljeni su sljedeći dokumenti: Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine¹³; Politika bezbjednosti informacionog sistema Centralne izborne komisije BiH¹⁴; Smjernice za upravljanje informacionom bezbjednošću¹⁵ i Priručnik „Osnove kibernetičke bezbjednosti – Vodič za digitalnu odbranu i svijest“.

U aprilu 2023. godine u Pragu, IFES je organizovao radionicu o nadzoru nad finansiranjem političkih stranaka, istragama i sankcijama političkih stranaka, u kojoj su učestvovali službenici iz Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka; u maju 2023. godine, delegacija Sekretarijata CIK BiH učestvovala je na radionici „Društveni mediji, dezinformacije i izborni integritet“ koja je održana u Pragu; u maju 2023. godine dva uposlenika CIK BiH prisustvovala su sastanku IFES-ove *Inicijative o pokretanju mreže za izbornu pripremljenost na digitalne napade* (Prag, Republika Češka).

U organizaciji Ustavnog vijeća Republike Francuske i Globalne mreže o izornoj pravdi, u Parizu je 16. 10. 2023. godine održan **kolokvij o izornoj kampanji u okviru promjena u demokratskoj javnoj sferi, dezinformacijama, uređenju novih oblika izbornih kampanja i različitim modelima kontrole izbornog procesa**. Ovaj kolokvij bio je uvod u godišnji sastanak Evropske i Evroazijske mreže izborne pravde i Globalne mreže za izbornu pravdu koji je održan 17. 10. 2023. godine.

Na poziv organizatora, na događajima je učestvovao predsjednik CIK BiH. **Godišnji sastanak Evropske i Evroazijske mreže izborne pravde i Globalne mreže za izbornu pravdu** organizovao je Regionalni ured za Evropu Međunarodne fondacije za izborne sisteme u saradnji s USAID-om, OSCE-om/ODIHR-om i Globalnom mrežom za izbornu pravdu.

Dana 20. 11. 2023. godine, uz tehničku i ekspertsku pomoć IFES -a u Centru za edukaciju CIK BiH organizovana je radionica „Pilotiranje izbornih tehnologija“.

Svjetsko udruženje izbornih tijela (*Association of World Election Bodies, A-WEB*)

Centralna izborna komisija BiH je članica Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*) od njegovog osnivanja 2013. godine. Danas *A-WEB* okuplja 121 izbornu tijelo iz 111 zemalja. Trenutno, CIK BiH je članica Izvršnog odbora *A-WEB*-a. Delegacija CIK BiH je učestvovala na 11. zasjedanju Izvršnog odbora Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*), koje je održano u julu 07. 2023. godine u *Cartageni de Indias*, Kolumbija i konferenciji pod nazivom *Globalni pogled na izazove regionalnih izbora 2023. godine*.

¹³ Akt broj 04-2-50-4-1250-1/23

¹⁴ Akt broj 05-1-07-5-1076-1/23

¹⁵ Akt broj 05-1-07-5-1077-1/23

U oktobru 2023. godine u Seulu (Južna Koreja) održana je konferencija povodom 10. godišnjice od osnivanja *A-WEB-a* na kojoj je prisustvovala i predstavnik CIK BiH. Bila je to prilika da se evaluiira rad Asocijacije u proteklih 10 godina, te su dati prijedlozi u cilju daljnjeg unapređenja rada.

Na poziv Korejskog instituta za građansko obrazovanje za demokratiju (*Korean Civic Education Institute for Democracy – KOCEI*), četiri uposlenika Sekretarijata CIK BiH (SCIK BiH): su u junu. 2023. godine učestvovali na naprednom kursu *Program izgradnje kapaciteta za upravljanje izborima 2023. „Uspostavljanje institucionalnog okvira za ispitivanje javnog mnijenja o pitanjima vezanima za izbore“ (2023 Election Management Capacity Building Program: Establishing the institutional framework for public opinion polls on election related issues)* u Južnoj Koreji.

WEM-Internationalom

Na poziv Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) na Generalnoj skupštini i plenarnoj konferenciji međunarodne organizacije Žene u tijelima za upravljanje izborima International (*Women in Electoral Management – International – WEM-International*), održanoj u novembru 2023. godine u Pragu, učestvovala su dvije članice CIK BiH.

Poglavlje 4. Osnovna programska opredjeljenja Centralne izborne komisije BiH

Glavni fokus Centralne izborne komisije BiH u naredne tri godine od 2025. do kraja 2027. godine će biti na implementaciji sljedećeg srednjoročnog cilja : Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Specifični cilj je istovjetan sa srednjoročnim ciljem jer je Centralna izborna komisija BiH svoje aktivnosti uvezala u **jedan program –Provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH sa više projekata. Specifičan cilj:** Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Programi i projekti Centralne izborne komisije BiH u srednjoročnom periodu uključuju:

Projekat 1: Izborne aktivnosti i implementacija rezultata izbora;

Projekta 2: Zakonito i blagovremeno obavljanje svih aktivnosti iz nadležnosti Centralne izborne komisije i koordinacija sa drugim institucijama;

Projekat 3: Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja;

Projekta 4: Uvođenje naprednih tehnologija u izborni proces;

Projekta 5: Provođenje Općih izbora 2026. godine

Poglavlje 5. Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva

Finansijska sredstva se osiguravaju u budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH.

Troškovi koji nastaju u toku realizacije srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH se odnose na finansiranje redovnih aktivnosti neposredne potrošnje za implementaciju rezultata izbora, vođenje Centralnog biračkog spiska, aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, obuka i usavršavanje izborne administracije, kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja, troškovi posebnih namjena za provođenje Općih izbora 2026. godine te uvođenja novih digitalnih tehnologija.

Za realizaciju programa i pripadajućih projekata u cilju postavljenog srednjoročnog cilja, definisanog Srednjoročnim planom rada Centralne izborne komisije BiH za period 2025.-2027. godina, potrebno je, u okviru budžeta institucija Bosne i Hercegovine osigurati finansijska sredstva u iznosu od **141.726.000,00 KM**.

Planirani Budžet Centralne izborne komisije za razdoblje 2025-2027. godine.

2025. godina: 66.942.000,00 KM

2026. godina: 65.131.000,00 KM

2027. godina: 9.653.000,00 KM

Ukupan budžetski zahtjev za 2025. godinu iznosi 66.942.000,00 KM i odnosi se na PROGRAMSKA AKTIVNOST ADMINISTRACIJA (neposredna potrošnja) u iznosu 4.954.000,00KM i PROGRAMSKU AKTIVNOST PROVOĐENJE IZBORA u iznosu od 61.988.000,00 KM.

Ukupan budžetski zahtjev za 2026. godinu iznosi,65.131.000,00 KM i odnosi se na neposrednu potrošnju (PROGRAMSKA AKTIVNOST ADMINISTRACIJA) u iznosu od 4.758.000,00 KM i na dodatnu potrošnju Opšti izbori 2026. godina (PROGRAMSKA AKTIVNOST PROVOĐENJE IZBORA) u iznosu od 60.373.000,00 KM.

Ukupan budžetski zahtjev za 2027. godinu iznosi 9.653.000,00 KM i odnosi se na neposrednu potrošnju (PROGRAMSKA AKTIVNOST ADMINISTRACIJA)

Za eventualne prijevremene izbore finansijska sredstva se osiguravaju iz transfera općina, gradova i entiteta. Manji projekti uglavnom za obuke izborne administracije ponekad se finansiraju iz inostranih donacija.

Prema sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH propisana su 74 radna mjesta. Status članova Centralne izborne komisije BiH je regulisan Izbornim zakonom BiH. Trenutno zaposlenih je 68 i to 61 zaposleni plus 7 članova Centralne izborne komisije BiH. Raspisani su oglasi za popunjavanje svih upražnjenih radnih mjesta.

Za eventualne prijevremene izbore finansijska sredstva se osiguravaju iz transfera općina, gradova i entiteta. Manji projekti uglavnom za obuke izborne administracije ponekad se finansiraju iz inostranih donacija.

Prema sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH propisana su 74 radna mjesta. Status članova Centralne izborne komisije BiH je regulisan Izbornih zakonom BiH. Trenutno zaposlenih je 61. Raspisani su oglasi za popunjavanje svih upražnjenih radnih mjesta.

Jačanje organizacionih kapaciteta potrebnih za izvršenje plana

Aktivnosti predviđene u srednjoročnom periodu 2025.–2027. će biti realizovane u okviru redovnih poslova Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH kao i redovnih zadataka ostale izborne administracije u BiH (općinskih/gradskih izbornih komisija, centara za birački spisak).

U skladu s članom 27. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (broj: 07-2-02-3-84-1/14 od 22. 1. 2014. godine i broj: 05-1-02-3-617-1/15 od 27.09.2015. godine) u godini u kojoj se provode redovni, prijevremeni, ponovni ili odgođeni izbori donosi se plan o angažovanju osoblja za vanredne ili povremene poslove zbog priprema i provođenja izbora. Centralna izborna komisija BiH donosi poseban pravilnik kojim se reguliše način i trajanje angažovanja dodatnog osoblja, nazivi i opisi poslova, uvjeti za obavljanje istih i broj izvršilaca.

U toku je procedura usvajanja novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, a prijedlog istog je upućen Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine na mišljenje aktom Centralne izborne komisije BiH broj: 07-2-02-3-739-1/2023 od 06.06.2023.godine, te je postupak obezbjeđivanja saglasnosti u toku.

Poglavlje 6. Okvir za praćenje provođenja plana i evaluaciju rezultata

Definisanje ključnih pokazatelja

1. Procenat realiziranih aktivnosti iz Plana rada Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH za 2025. godinu

Plana rada Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (SCIK BiH) se priprema na osnovu godišnjih planova rada organizacijskih jedinica Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH. Godišnje planove rada organizacijskih jedinica Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH pripremaju rukovodeći državni službenici, i u saradnji sa šefovima odsjeka, za one aktivnosti za koje su odgovorni, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata. Aktivnosti iz godišnjih planova rada organizacijskih jedinica Sekretarijata se grupišu u projekte u okviru programa i specifičnih ciljeva Centralne izborne komisije BiH za potrebu izrade Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH. Ciljana vrijednost realizacije aktivnosti je 80%.

2. Procenat realiziranih preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH BiH u 2024. godini

Izbornim zakonom BiH, član 2.9, stav (1), tačka 16, utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i inicira izmjene tog zakona. Jedno od poglavlja godišnjeg izvještaja je posvećeno preporukama e čiju realizaciju Centralna izborna komisija BiH nastoji potaknuti kod relevantnih institucija BiH kako bi budući rad u provođenju izbornog procesa bio što kvalitetniji. Ciljana vrijednost pokazatelja je realizacija 50% preporuka.

3. Step en usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a (odnos realiziranih u odnosu na broj datih preporuka)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16) GRECO je u Drugom dodatku Drugom Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” dao ocjenu realizacije preporuka: od 9 preporuka GRECO-a, 3 preporuke nisu uopće realizirane, 5 preporuka je realizirana djelimično i 1 preporuka je realizirana na zadovoljavajući način.-45%. Ciljana vrijednost je realizacija 100% preporuka.

4. Procenat realiziranih aktivnosti predviđenih u Strateškom planu Centralne izborne komisije BiH (2024.-2027.) za 2025. godinu

Strateškim planom Centralne izborne komisije BiH (2024.-2027.) godine predviđena je realizacija 30 mjera koje se provode kontinuirano tokom trajanja strategije. Za 2025. godinu predviđena je realizacija 20 mjera o čijoj realizaciji će biti pripremljen izvještaj.

Analiza Zakona o finansiranju političkih stranaka urađena je od strane ekspertnog tima Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – u oblasti Transparentnost finansiranja političkih stranaka i izdat je Evaluacijski izvještaj za Bosnu i Hercegovinu, koji je usvojio GRECO na 51. Plenarnoj sjednici (Strasbourg, 23–27. maj 2011. godine). Nakon ovog izvještaja, u kojem je Bosni i Hercegovini dato devet preporuka za unapređenje transparentnosti finansiranja političkih stranaka, GRECO prati implementaciju preporuka i izdata su još četiri izvještaja: Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” (usvojio GRECO na 61. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 14–18. oktobar 2013. godine), Privremeni Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” (usvojio GRECO na 64. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 16–20. juni 2014. godine), Drugi privremeni Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” GRECO je usvojen na 68. Plenarnoj sjednici (Strasbourg, 15–19. juna 2015. godine) i Treći privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a (usvojio GRECO na 72. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 27. juna do 01. jula 2016. godine). Konstatacije GRECO-a, iznesene u navedenim izvještajima nedvosmisleno ukazuju na činjenicu da realizacija preporuka zavisi od izmjena zakonske regulative. U Trećem privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost finansiranja

političkih stranaka, navedeno je da je jedna preporuka provedena na zadovoljavajući način, a jedna preporuka je provedena djelimično, od ukupno datih devet preporuka. U Četvrtom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije - oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka (usvojen na 76. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 19.-23. juni 2017. g.), navedeno je da je od ukupno devet preporuka GRECO-a pet preporuka realizovano djelimično i jedna preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.

Nakon četvrtog privremenog izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, izdat je Drugi izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 90. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 03.-07. decembra 2018. g.), u kome GRECO navodi da od ukupno devet preporuka GRECO-a tri preporuke i dalje nisu realizovane, pet preporuka je realizovano djelimično i jedna preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.

Izdat je i Dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21.-25. septembar 2020. g.), u kome se navodi „*GRECO izražava razočaranje zbog toga što nije postignut napredak od Četvrtog privremenog izvještaja o usklađenosti iz 2017. godine. Još mnogo toga treba učiniti, između ostalog, za usklađivanje složenog zakonskog okvira, promicanje upotrebe bankarskog sistema za doprinose političkim strankama i povećanje finansijskih i kadrovskih resursa dodijeljenih Centralnoj izbornoj komisiji za nadzor političkog finansiranja*”.

GRECO je izdao Drugi dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a u trećem krugu evaluacije (usvojen na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21.-25. marta 2022. g.), u kome se navodi Bosna i Hercegovina nije postigla nikakav opipljiv napredak od usvajanja Dodatka Drugom izvještaju o usklađenosti.

Od devet preporuka samo je preporuka V provedena na zadovoljavajući način po pitanju objavljivanja podataka o finansiranju političkih stranaka i političkih subjekata koji učestvuju na izborima.

Preporuke II, IV, VI, VIII i IX su djelomično provedene, a preporuke I, III i VII ostale su nepromijenjene.

Tražena su samo djelimična rješenja kao odgovor na nedostatke utvrđene u Izvještaju o evaluaciji. Na primjer, političke stranke su bile obavezne voditi evidenciju o članarinama i dobrovoljnim priložima te izdavati potvrde o tome, uključiti primanja od povezanih subjekata u finansijske račune i uspostaviti mehanizme interne finansijske kontrole. Međutim, potrebno je dodatno promovisati korištenje bankarskog sistema za donacije političkim strankama, postići povećanu transparentnost računa i aktivnosti subjekata povezanih s političkim strankama. Zatim, po pitanju kršenja pravila finansiranja izborne kampanje, uvesti definisane i djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće sankcije za sva povezana kršenja i za sve uključene osobe kao i uvesti princip jedinstvenog računa za finansiranje izborne kampanje, a što je realizovano izmjenama izbornog zakona u aprilu 2024.

Nema dokaza o povećanju kadrovskih kapaciteta Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, niti povećanju finansijskih sredstva dodijeljenih Centralnoj izbornoj komisiji BiH za obavljanje nadzornih funkcija koje se odnose kako na finansiranje političkih stranaka tako i na finansiranje izborne kampanje, niti je saradnja i koordinacija između Centralne izborne komisije BiH, poreznih tijela i agencija za provedbu zakona ojačana na operativnom i izvršnom nivou.

Proces reformi potrebno je energično provoditi kako bi se dodatno povećala transparentnost političkog finansiranja i uloga političkih stranaka kao temeljnog elementa demokratskog sistema. GRECO još jednom poziva Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti provede osam (od devet) preporuka na temu II – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.

Usvajanjem ovog Drugog dodatka Drugom izvještaju o usklađenosti okončan je postupak Trećeg kruga usklađivanja u odnosu na Bosnu i Hercegovinu.

Također, Centralna izborna komisija BiH je, u okviru svojih nadležnosti, uložila značajne napore na unapređenju transparentnosti finansiranja političkih stranka i izborne kampanje, tako što je usvojila tri pravilnika: Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka-prečišćeni tekst¹⁶, Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje političkih stranaka¹⁷ i Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje nezavisnih kandidata¹⁸, te razvila aplikaciju za elektronsko podnošenje finansijskih izvještaja od strane političkih stranaka, čime se direktno doprinosi pravovremenom informisanju o finansiranju političkih stranka i finansiranju izborne kampanje.

U Izvještajima o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2017. godini i 2020. godini, Centralna izborna komisija BiH je preporučila da se preispita i izbalansira postojeće zakonodavstvo u oblasti organizovanja i političkog djelovanja političkih stranaka; unaprijedi pravni okvir za finansiranje političkih stranaka i finansiranja predizborne kampanje političkih subjekata kako bi se osigurala objava izvora finansiranja prije dana izbora, unaprijede odredbe izbornog zakonodavstva s ciljem sužavanja prostora za (zlo)upotrebu javnih resursa u predizbornoj kampanji, izvan formalnog finansiranja političkih stranaka; da se uvedu strožije kazne za nezakonito finansijsko poslovanje političkih stranaka, i da se potpuno implementiraju preporuke GRECO-a.

Centralna izborna komisija BiH je dala svoj doprinos na realizaciji preporuka GRECO-a i OSCE/ODIHR-a, tako što je u junu 2021. godine, u skladu sa zakonskim nadležnostima, pripremila nacrt Inicijative za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ovim prijedlogom zakona obuhvaćeno je i poglavlje 15. koje se odnosi na finansiranje izborne kampanje i obezbjeđenje transparentnosti nad troškovima kampanje.

Prijedlozi izmjena i dopuna urađeni su cijeneći preporuke Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava OSCE/ODIHR iz njihovih završnih izvještaja o provođenju Općih izbora 2014. godine i 2018. godine, preporuka GRECO-a iz njihovih evaluacijskih izvještaja, te na osnovu iskustava ove institucije stečenih prilikom pripreme izbora, provođenja izbora, implementacije izbornih rezultata, te preporuka koje je ova institucija dostavljala Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine kroz svoje izvještaje o provođenju izbora i izvještaje o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Brojni amandmani bavili su se tehničkim pitanjima,

¹⁶ -Službeni glasnik BiH“, broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24

¹⁷ -Službeni glasnik BiH“, broj 31/24

¹⁸ -Službeni glasnik BiH“, broj 31/24

razjašnjavajući prethodne nejasnoće i usklađujući određene odredbe s Ustavom BiH i drugim zakonima.

Kao najznačajnije prijedloge za Parlamentarnu skupštinu BiH izdvajamo niz novih definicija koje do sada nisu bile obuhvaćene Izbornim zakonom BiH, a između ostalog i definicija zloupotrebe javnih resursa u svrhu izborne kampanje, osiguranje potrebne finansijske nezavisnosti kako izborni proces ne bi bio ugrožen, uvođenje instituta ranog glasanja i vanrednih izbora, jačanje integriteta Centralnog biračkog spiska, uspostavu elektronske prijave za ovjeru na učešću političkih subjekata, elektronske registracije birača za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, razdvajanje nevažećih i nepopunjenih glasačkih listića, zabrane vođenja preuranjene izborne kampanje, itd... Neka pitanja su u međuvremenu rješena kroz nametnute odluke Visokog predstavnika.

Takođe, Centralna izborna komisija BiH je izradila Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, u koji su ugrađene preporuke GRECO-a i OSCE/ODIHR-a.

Centralna izborna komisija BiH je na svojoj prvoj sjednici održanoj 13.01.2022. godine i sojoj 20. sjednici održanoj 03.05.2024. godine usvojila podzakonske akte, kojima je dala doprinos ispunjenju relevantnih preporuka koje je Bosna i Hercegovina dužna ispuniti po Mišljenju Evropske Komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj Uniji.

To su: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka, Pravilnik o izmjenama i dopuna Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, Uputstvo o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje i Uputstvo o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke, kojima se unaprijeđuje transparentnost finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja, promoviše korištenje bankovnog sistema za prijem donacija i sredstava iz drugih izvora u skladu sa Zakonom, te se uvodi načelo jednog računa za finansiranje izborne kampanje.

Navedeni podzakonski akti objavljeni su u „Službenom glasniku BiH“ broj: 5/22 od 04.02.2022. godine i „Službenom glasniku BiH“ broj: 31/24 od 08.05.2024. godine. Centralna izborna komisija BiH je podzakonske akte skupa sa prečišćenim tekstovima objavila na svojoj web stranici

Centralna izborna komisija BiH je dala svoj doprinos izradi Prijedloga akcionog plana za realizaciju 14 ključnih prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji u koji su uključene i presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, presude Ustavnog suda BiH, preporuke OSCE/ODHIR i GRECO-a.

POKAZATELJI USPJEHA za srednjoročni cilj Centralne izborne komisije BiH

SREDNJOROČNI CILJ CIK BiH : Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Početna vrijednost (n) 2024. godina

1. POKAZATELJ USPJEHA 1.1. - Procenat realiziranih aktivnosti iz Plana rada Sekretarijata CIK BiH za 2025. godinu : 0%
2. POKAZATELJ USPJEHA 1.2. - Procenat realiziranih preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2024. godini : 0%
3. POKAZATELJ USPJEHA 1.3. - Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a (odnos realiziranih u odnosu na broj datih preporuka) :
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16)
 - GRECO je u Drugom dodatku Drugom izvještaju Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranka” dao ocjenu realizacije preporuka: od 9 preporuka GRECO-a 3 preporuke nisu uopšte realizovane, a 5 preporuka je realizovano djelimično i 1 preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.-45
 - Zakon o izmjenam i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 24/24) – uveden princip jedinstvenog računa i povećanja kazne.
4. POKAZATELJ USPJEHA 1.4. - Procenat realiziranih aktivnosti predviđenih u Strateškom planu CIK BiH (2024.-2027.) za 2025. godinu : 20 mjera

Očekivana vrijednost (n+3) 2027.godina

- 1) POKAZATELJ USPJEHA 1.1. - Procenat realiziranih aktivnosti iz Plana rada Sekretarijata CIK BiH za 2025. godinu : Realizovano 80%
- 2) POKAZATELJ USPJEHA 1.2. - Procenat realiziranih preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2024. godini : Realizovano 50%
- 3) POKAZATELJ USPJEHA 1.3. - Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a (odnos realiziranih u odnosu na broj datih preporuka):
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka osigurava potpunu transparentnost izvora finansiranja i trošenja sredstava;

- Zakon o izmjenam i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 24/24) -uveden princip jedinstvenog računa i povećane kazne;

Preporuke realizovane 100%

- 4) POKAZATELJ USPJEHA 1.4. - Procenat realiziranih aktivnosti predviđenih u Strateškom planu CIK BiH (2024.-2027.) za 2025. godinu: 100%

Pokazatelji uspjeha za specifične ciljeve

POKAZATELJI USPJEHA specifičnih ciljeva Centralne izborne komisije BiH

SPECIFIČNI CILJ : Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Početna vrijednost (n) 2024. godina

1. POKAZATELJ USPJEHA 1.1. - Procenat realiziranih aktivnosti iz Plana rada Sekretarijata CIK BiH za 2025. godinu: 0%
2. POKAZATELJ USPJEHA 1.2. - Procenat realiziranih preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2024. godini: 0%
3. POKAZATELJ USPJEHA 1.3. - Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a (odnos realiziranih u odnosu na broj datih preporuka):
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16)
 - GRECO je u Drugom dodatku Drugom izvještaju Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranka” dao ocjenu realizacije preporuka: od 9 preporuka GRECO-a 3 preporuke nisu uopšte realizovane, a 5 preporuka je realizovano djelimično i 1 preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.-45
 - Zakon o izmjenam i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 24/24) – uveden princip jedinstvenog računa i povećanja kazne.
4. POKAZATELJ USPJEHA 1.4. - Procenat realiziranih aktivnosti predviđenih u Strateškom planu CIK BiH (2024.-2027.) za 2025. godinu: 20 mjera

Očekivana vrijednost (n+3) 2027.godina

1. POKAZATELJ USPJEHA 1.1. - Procenat realiziranih aktivnosti iz Plana rada Sekretarijata CIK BiH za 2025. godinu: Realizovano 80%
2. POKAZATELJ USPJEHA 1.2. - Procenat realiziranih preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2024. godini: Realizovano 50%
3. POKAZATELJ USPJEHA 1.3. - Step en usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a (odnos realiziranih u odnosu na broj datih preporuka):
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka osigurava potpunu transparentnost izvora finansiranja i trošenja sredstava
 - Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 24/24) -uveden princip jedinstvenog računa i povećane kazne;

Preporuke realizovane 100%
4. POKAZATELJ USPJEHA 1.4. - Procenat realiziranih aktivnosti predviđenih u Strateškom planu CIK BiH (2024.-2027.) za 2025. godinu: 100%

Pokazatelji rezultata za programe

Specifični cilj - Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Unapređenje izbornog procesa se fokusira na smanjenje broja podnesenih zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića po različitim nivoima, zatim na smanjenje procenata nevažećih glasačkih listića te povećanje izlaznosti birača na izbore.

Ukupan broj obrađenih glasačkih listića za Opće izbore 2022. godine iznosi 6.914.784 od čega je važećih 6.429.415 glasačkih listića ili 93%, a nevažećih glasačkih listića je 485.369 ili 7%. Nevažećih neoznačenih (praznih) glasačkih listića je bilo 264.782 ili 3,8%, a nevažećih glasačkih listića prema ostalim kriterijima je bilo 220.587. ili 3,2%. Uporedni pregled nevažećih glasačkih listića sa Općih izbora 2014., 2018. i 2022. godine je pokazao da je procenat nevažećih glasačkih listića približno isti za ova tri izborna ciklusa.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je pripremila publikaciju „Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. godine- direktni izbori“¹⁹ u kojoj je dat prijedlog mjera²⁰ za smanjenje broja nevažećih glasačkih listića.

Neke od mjera uključuju:

1. Provođenje anonimne online ankete na temu nevažećih glasačkih listića kako bi se prikupilo više informacija i stekao uvid u moguće razloge glasanja praznim glasačkim listićem ili namjernim poništavanjem glasačkog listića;
2. Centralna izborna komisija BiH će Pravilnikom o provedbi izbora dodatno razraditi kriterije za ocjenu validnosti glasačkih listića od strane biračkih odbora;
3. Inicijativu Centralne izborne komisije BiH za izmjene Izbornog zakona BiH dopuniti u smislu da se propiše 1. Obaveza tijela za provedbu izbora da pored informisanja birača provode i obaveznu edukaciju birača, a značajan fokus treba biti na obuci birača o preferencijalnom načinu glasanja i korištenju instrumenta pomoći druge osobe; 2. Propisati obavezu uspostave alata za podršku slijepim i slabovidnim osobama;
4. Propisima limitirati broj preferencijalnih glasova koje ima svaki birač;
5. Neophodna je dalja i sveobuhvatnija digitalizacija izbornog procesa u Bosni i Hercegovini, korak po korak, kao i uvođenje tehnoloških unaprjeđenja i poboljšanja postojećeg izbornog informacionog sistema kako bi se unaprijedio cijeli izborni proces.

Naš cilj je povećanje učešća državljana BiH s pravom glasa u izbornom procesu jer se izbori mogu posmatrati kao osnovni izvor uticaja javnosti u predstavničkoj demokratiji.

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH redovno vrši kontrolu izvještaja dostavljenih od strane registrovanih političkih stranaka u BiH.

Političke stranke su, prema odredbama člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dužne voditi evidenciju o svojim prihodima i rashodima i Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnositi finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu). Finansijski izvještaj, u skladu s članom 12. stav (4) ovog zakona, političke stranke podnose do 31. marta naredne godine, u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH. Političke stranke, u skladu s članom 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, podnose poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH. Nadalje, političke stranke, u skladu s članom 12. stav (5), podnose i ostale finansijske izvještaje koje od njih zatraži Centralna izborna komisija BiH. Političke stranke i nezavisni kandidat, koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima, dužni su, u skladu s odredbama člana 15.1 Izbornog zakona BiH, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru.

¹⁹ Joldić, J. (2023) *Analiza nevažećih glasačkih listića*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/pub_analiza_nevazecih_glasackih_listica_opci_izbori_2022.pdf

²⁰ *Ibid.*, str. 37-38.

Osim toga, u Zakon o izmjenam i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine iz 2024. godine predviđeni su: izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje za period od njegovog otvaranja do dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore, izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje za period od njegovog otvaranja do dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore i izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje, kao i obaveza da se u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“, podnosi i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Centralna izborna komisija BiH je u potpunosti ovlaštena da provodi i izvršava odredbe člana 12. stav (6) Zakona o finansiranju političkih stranaka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom BiH.

U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija BiH je u 2024. godini izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu koje je, u skladu s članom 12. stav (4), Zakona o finansiranju političkih stranaka, podnijelo 152 političke stranake. Od ukupno 187 političke stranke, koliko ih je na evidenciji Centralne izborne komisije BiH bilo krajem 2023. godine, godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu u skladu s odredbom člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka nisu podnijele 35 političke stranke. Za 18 političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je 04.05.2023. godine i za 17 stranaka 09.04.2024. godine izrekla administrativnu mjeru zabrane učešća na narednim izborima.

Centralna izborna komisija BiH je, putem Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka provela pregled, kontrolu i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja za 2021 godinu 70 političkih stranaka, te izdala revizijske izvještaje.

Centralna izborna komisija BiH, putem Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, provodi pregled, kontrolu i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu kod 102 političke stranake i reviziju finansiranja izborne kampanje za Lokalne izbore 2022. godine kod političkih stranaka koje su učestvovala na Lokalnim izborima 2022. godine, a podnijele su postizborni izvještaj.

U skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka čiji su ukupni prihodi iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima manji od 10.000,00 KM Služba za reviziju obavlja najmanje jedanput u četiri godine, a u skladu sa svojim planom, koji odobrava Centralna izborna komisija BiH.

Cilj je da se poveća procenat političkih stranaka koje podnose godišnje finansijske izvještaje.

Centralna izborna komisije BiH donosi odluke kojima političke stranke, zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, novčano sankcioniše u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi s članom 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH. Za političke stranake koje ne dostavljaju godišnji finansijske izvještaje i ne omogućavaju pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog finansijskog poslovanja u skladu s članom 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH izriče

administrativnu mjeru kojom političkoj stranci uskraćuje pravo da se kandiduje na narednim izborima.

Centralna izborna komisija BiH provodi postupak protiv političkih stranaka, za koje postoji osnovana sumnja da su prekršile Zakon o finansiranju političkih stranaka i odredbe poglavlja 15 Izbornog zakona BiH, a nakon provedenog postupka sankcioniše stranke za koje se utvrdi da su prekršile ove zakone.

Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija BiH, u skladu s članom 14. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka obavezno prijavljuje nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.

Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 28. sjednici održanoj 16.06.2022. godine novčanim kaznama sankcionisala 51 političku stranku radi kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2019. godini.

Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 36. sjednici, održanoj 04.05.2023. sankcionisala 24 političke stranke i na svojoj 15. sjednici održanoj 09.04.2024. godine 18. stranaka, koje ni nakon njene urgencije nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i 2022. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratili pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije. Političkim strankama je izrečena administrativna mjera, kojom im se uskraćuje pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima.

Centralna izborna komisija BiH je 04.05.2023. godine novčanim kaznama sankcionisala 61 nezavisnog kandidata, koji nisu podnijeli postizborni finansijski izvještaj za Lokalne izbore 2020. godine.

Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 11. sjednici održanoj 14.03.2024. godine donijela odluke o utvrđivanju odgovornosti 66 političkih stranaka i jednog fizičkog lica radi kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2020. godini.

Cilj je da se smanji broj sankcionisanih političkih stranaka, odnosno političkih stranaka koje postupaju suprotno Zakonu o finansiranju političkih stranaka.

Centralna izborna komisija BiH obrađuje predmete koji se odnose na implementaciju izbornih rezultata, na utvrđivanje prestanka mandata i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, odbijanje mandata i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, te utvrđivanje prestanka mandata načelnika općina. Daje odgovore na upite, zahtjeve za mišljenje i ostale akte upućene Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Izdaje uvjerenja o dodjeli mandata za skupštine kantona, Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH, Narodnu skupštinu RS, Predstavnički dom PSBiH, te je s popratnim obavijestima, izjavama o prihvatanju mandata, potvrdama o prijemu uvjerenja o dodijeljenim mandatima, kao i izjavama o imovinskom stanju.

Postupak vođenja Centralnog biračkog spiska i upisa birača u isti propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, te Pravilnikom o vođenju Centralnog biračkog spiska. Centralni birački

spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referenduma, za provođenje opoziva izabranog zvaničnika i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom. Centralni birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira. Registracija birača u BiH je pasivna, što znači da je svaki punoljetni građanin s pravom glasa kada mu se izda lična karta automatski upisan u birački spisak. Aktivna registracija je zadržana samo za birače izvan zemlje i birače koji glasaju putem mobilnog tima. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH redovno dostavlja informacije Centralnoj izbornoj komisiji BiH o broju lica sa statusom raseljene osobe kako bi se ovim biračima omogućilo njihovo biračko pravo. Centralna izborna komisija BiH zatim provjerava da li se ova lica nalaze na Centralnom biračkom spisku.

Centralna izborna komisija BiH za svaki izborni ciklus usvaja Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti istovremeno kada raspisuje izbore. Kalendar izbornih aktivnosti sadrži detaljno razrađene zadatke, vremenske rokove i odgovorne osobe zadužene za realizaciju aktivnosti.

Uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini

Proces uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini počeo je 2006. godine kada su inicirane prve aktivnosti na modernizaciji i uvođenju inovacija u izbori proces (ažuriranje Centralnog biračkog spiska, uvođenje SMS centra i razvoj Jedinstvenog izbornog informacionog sistema JIIS koji je zaživio 2010. godine). Iako su uvedeni neki elektronski alati suštinskih poboljšanja u smislu digitalizacije izbornog procesa nije bilo. Od 2020. godine postoji i strateški dokument i akcioni plan za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini koji je pripremljen iz IPA fondova ali zakonodavni organi Bosne i Hercegovine još uvijek nisu razmatrali ovaj dokument.

Posljednjim izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 24/24) omogućena je primjena različitih digitalnih tehnologija u izbornom procesu, a Centralna izborna komisija BiH je ima obavezu redovno dostavljati sveobuhvatne izvještaje Parlamentarnoj skupštini BiH o svojim aktivnostima na uvođenju novih tehnologija (član 20.16e stav (4) Izbornog zakona BiH). Prvi periodični izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini koji je posvećen digitalizaciji izbornog procesa s fokusom na realizaciju aktivnosti četiri pilot projekta koja će biti provedena na dan Lokalnih izbora 2024. godine, 6. oktobra 2024. godine. Izvještaj također sadrži hronologiju svih aktivnosti Centralne izborne komisije BiH na uvođenju novih tehnologija u izborni proces od 2006. godine do danas.

Izvještaj je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH dana, 30.07.2024. godine i isti je razmatran i usvojen na 21. sjednici Predstavničkog doma PS BiH održanoj 28.08.2024. godine. Izvještaj je dostupan na web stranici www.izbori.ba²¹

²¹ https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2024/prvi_periodicni_izvjestaj_o_uvođenju_novih_tehnologija-bos.pdf

Drugi periodični Izvještaj o uvođenju izbornih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini je u izradi i posvećen je tehničkom aspektu 4 pilot projekta sa preciziranim načinom evaluacije.

Na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine Centralna izborna komisija BiH uz pomoć donatorskih organizacija i iz vlastitih izvora će provesti četiri (4) pilot projekta uz testiranje različitih izbornih tehnologija i to: 1 Pilot projekat 1- Autentifikacija birača i transmisija rezultata; Pilot projekat 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića, Pilot projekat 3- Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača i 4) Video nadzor procesa prebrojavanja glasačkih listića. Nakon završetka pilot projekata i njihove evaluacije PS BiH će biti dostavljena i „Studija izvodljivosti uvođenja novih tehnologija u izbornom procesu – evaluacija i analiza provedenih pilot projekata“ kako bi se na osnovu informisanih izbora, mogla opredijeliti u kojem pravcu će ići uvođenje izbornih tehnologija.

Pilot projekat 1 - Autentifikacija birača i transmisija rezultata se provodi uz podršku Delegacije Evropske unije u BiH. Pilot projekat će biti proveden na 165 biračkih mjesta u 11 općina /gradova: Stari Grad Sarajevo, Domaljevac- Šamac, Bijeljina, Doboje, Goražde, Gradiška, Sanski Most, Srebrenica, Tešanj, Trebinje i Zvornik. Za potrebe projekta Delegacija Evropske unije je nabavila 175 laptopa, 175 uređaja za elektronsku identifikaciju birača putem otiska prsta i 175 čitača bar koda s ličnih dokumenata, kao i 2 servera za potrebe CIK BiH i IDDEEA-e, 1 Firewall i 2 ekrana. Ukupna vrijednost projekta je 639.991,00 EUR-a.

Pilot projekat 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića. Uvođenje i testiranje optičkih skenera s direktnom transmisijom rezultata podržava USAID kroz projekat Podrška izbornom integritetu u BiH (SEI). Cilj pilot projekta je doprinijeti direktnom i bržem prenosu, kao i obradi rezultata s biračkog mjesta, što može utjecati na povećanje povjerenja građana u izborni proces i sprječavanja manipulacija izbornih rezultata. Pilot projekta – 2 će se realizirati na 145 biračkih mjesta u 7 osnovnih izbornih jedinica: Vogošća, Tuzla, Visoko, Stolac, Novi Grad, Prijedor i Mostar. Dana, 09.09.2024.godine izvršena je zvanična primopredaja opreme koju je nabavio donator: 174 optička skenera i pratećih aplikacijskih rješenja. Ukupna vrijednost preuzete opreme je oko pola miliona dolara.

Pilot projekat 3 - Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača će biti proveden na svih 138 biračkih mjesta u Brčko distriktu BiH. Cilj projekta je je unaprijeđenje integriteta izbornog procesa, kao i sprječavanje izbornih prevara, zloupotrebe identiteta glasača, i višestrukog glasanja. Misije OSCE u BiH je za potrebe ovog projekta isporučila uređaje za identifikaciju, osigurala potrebna aplikacijska rješenja, te pružila podršku CIK BiH u provođenju obuke korisnika uređaja i provela edukacijsku kampanju. Vrijednost projekta iznosi 400.000,00 €.

Pilot projekat 4 - Uvođenje video nadzora procesa prebrojavanja glasačkih listića na biračkim mjestima“ provest će se na 10 biračkih mjesta u 5 osnovnih izbornih jedinica: Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo i Vlasenica. Video nadzor procesa prebrojavanja glasačkih listića bi vršio nadzor nad glasačkim kutijama i samog procesa brojanja. Svrha video nadzora je implementacija pilot projekta provjere mogućnosti uvođenja izbornih tehnologija na biračka mjesta u vidu nadzora nad procesom glasanja i brojanja, putem snimanja audio i video

tehnologijom u cilju zaštite integriteta procesa glasanja i brojanja. Ovaj pilot projekat se finansira iz sredstava Centralne izborne komisije BiH.. Ukupna vrijednost okvirnog sporazuma je 25.600,00 KM bez PDV odnosno 29.652,00 KM sa PDV-om.

Cilj je uvođenje novih savremenih digitalnih tehnologija u izborni proces.

U 2025. godini planirano je organizovanje Postizborna konferencija na temu „Lokalni izbori 2024. godina-naučene lekcije“ na kojoj će se izvršiti analiza Lokalnih izbora 2024. godine u Bosni i Hercegovini i formulisali prijedlozi/zaključci za poboljšanje izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

Cilj je razmjena iskustava i prijedlozi za poboljšanje izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

U 2024. godini planirano je održavanje Lokalnih izbora u BiH. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, na 21. sjednici, održanoj 08.05.2024. godine, donijela je Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine koji će se održati u nedjelju 06. oktobra 2024. godine za

- 58 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine
- 53 skupštine općina u Republici Srpskoj
- 111 načelnika općina u Bosni i Hercegovini,
- 21 gradsko vijeće u Federaciji Bosne i Hercegovine
- 10 skupština gradova u Republici Srpskoj
- 32 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i
- Skupštinu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Cilj je uspješno provođenje Lokalnih izbora 2024. godine

Centralna izborna komisija će vršiti zakonito i blagovremeno izvršavanje svojih nadležnosti i koordinaciju sa drugim institucijama kroz efikasno upravljanje, i to: strateško planiranje, upravljanje ljudskim resursima, programiranje, izvještavanje o radu, materijalno-finansijski poslovi, javne nabavke, operativni i zajednički poslovi, donatorska pomoć, međunarodna suradnja, informisanje, osposobljavanje prostora za skladište CIK BiH, ostavarivanje komunikacije i dostavljanje doprinosa DEI za pripremu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini, dostavljanje priloga CIK BiH po zahtjevu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice/Agencija za ravnopravnost spolova BiH / Agencije za borbu protiv korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Izvještaj Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku. Izbornim zakonom BiH (član 14.3) propisano je da ukoliko je neki izabrani organ raspušten, odnosno ako mu prestane mandat u skladu s Ustavom i zakonom, Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o raspisivanju prijevremenih izbora.

Cilj je Zakonito i blagovremeno obavljanje svih aktivnosti iz nadležnosti Centralne izborne komisije i koordinacija sa drugim institucijama

U 2026. godini planirano je održavanje Općih izbora u BiH. Očekuje se da će izbori biti raspisani u maju 2026. godine kada će biti usvojeno Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti.

Cilj je uspješno provođenje Općih izbora 2026. godine

U oblasti kontrole finansiranja izbornih kampanja cilj je da se poveća stepen poštivanja zakonskih rokova za podnošenje postizbornih finansijskih izvještaja od strane političkih stranaka kako bi se povećala kontrola finansiranja izbornih kampanja, te uvođenje online sistema putem koga će političke stranke izvještavati o svojim troškovima izborne kampanje tokom zvaničnog perioda trajanja kampanje.

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH kontinuirano vrši godišnju reviziju i kontrolu finansiranja političkih stranaka.

Cilj je da broj izdatih revizijskih izvještaja odgovara broju dostavljenih finansijskih izvještaja političkih stranaka.

POKAZATELJI REZULTATA za programe Centralne izborne komisije BiH

Specifični cilj – Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Naziv programa – Provođenje zakona iz nadležnosti CIK BiH

Pokazatelj: Procenat realizovanih aktivnosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima

Početna vrijednost (n) 2024. godina

1) P 1. Izborne aktivnosti i implementacija rezultata izbora :

- a) Broja aktivnosti na vođenju i ažuriranju CBS: 51%
- b) Broja pokrenutih i okončanih upravnih postupaka: 1.300

2) P 2. Zakonito i blagovremeno obavljanje svih aktivnosti iz nadležnosti Centralne izborne komisije i koordinacija sa drugim institucijama:

-Procenat realizovanih aktivnosti na efikasnom upravljanju institucijom usmjereno na rezultate i koordinaciju s drugim institucijama: 0%

- 3) P 3. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja:
- a) Stepen poštivanja Zakona o finansiranju pol.stranaka (odnos pozitivnih mišljenja u odnosu na ukupan broj izvršenih kontrola): 33%
 - b) Obim kontrole finansijskih izvještaja u odnosu na broj registrovanih političkih stranaka: 39%
 - c) Broj provedenih revizija: 70%
- 4) P 4. Uvođenje novih digitalnih tehnologija u izborni proces u BiH :
Procenat realizovanih aktivnosti na uvođenju novih digitalnih tehnologija: 15%
- 5) P 5. Provođenje Općih izbora 2026. godine :
- Stepen realizacije zadataka iz Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti koje se usvaja za svake opće izbore: 0%

Očekivana vrijednost (n+3) 2027.godina

- 1) P 1. Izborne aktivnosti i implementacija rezultata izbora :
- a) Broja aktivnosti na vođenju i ažuriranju CBS: 54%
 - b) Broja pokrenutih i okončanih upravnih postupaka: 800
- 2) P 2. Zakonito i blagovremeno obavljanje svih aktivnosti iz nadležnosti Centralne izborne komisije i koordinacija sa drugim institucijama:
- Procenat realizovanih aktivnosti na efikasnom upravljanju institucijom usmjereno na rezultate i koordinaciju s drugim institucijama: 100%
- 3) P 3. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja:
- a) Stepen poštivanja Zakona o finansiranju pol.stranaka (odnos pozitivnih mišljenja u odnosu na ukupan broj izvršenih kontrola): 50%
 - b) Obim kontrole finansijskih izvještaja u odnosu na broj registrovanih političkih stranaka: 50%
 - c) Broj provedenih revizija: 100%

4) P 4. Uvođenje novih digitalnih tehnologija u izborni proces u BiH:
Procenat realizovanih aktivnosti na uvođenju novih digitalnih tehnologija: 100%

5) P 5. Provođenje Općih izbora 2026. godine:

Stepen realizacije zadataka iz Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti koje se usvaja za svake opće izbore: 100%

Metode za prikupljanje informacija o pokazateljima

Centralna izborna komisija BiH podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH Izvještaj o provedbi zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH;²² zatim Periodični Izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i izvještaji o preglednom stanju finansijskog poslovanja.

Centralna izborna komisija BiH informacije o pokazateljima rezultata i pokazateljima uspjeha prikuplja iz svih dostupnih izvora koji su na raspolaganju.

Prikupljanje podataka će se provoditi kontinuirano.

²² Izbornim zakonom BiH, član 2.9 stav (1) tačka 16, utvrđeno je da CIK BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini BiH o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona BiH i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o finansiranju političkih stranaka, član 17, propisano da je CIK BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka

Zaključak

Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2025.–2027. godine baziran je na relevantnim dokumentima strateškog okvira institucije.

Centralna izborna komisija BiH donosi srednjoročni plan rada institucije i isti objavljuje na svojoj internet stranici.

Broj: 07-1-02-2-1921- 3/24

Sarajevo, 17.10.2024. godine

Predsjednik

Dr. Irina Hadžić

PRILOG 1: Akcioni plan srednjoročnog plana rada institucije Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

AKCIONI PLAN SREDNJOROČNOG PLANA RADA INSTITUCIJE Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Opšti cilj/principi razvoja: Institucija ne usklađuje plan rada sa VM BiH

Strateški cilj: Doprinosa izgradnji institucionalnih kapaciteta, jačanje demokratije, ljudskih prava i sloboda vladavina zakona, modernizacija izborne administracije

1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
				Okvir za mjerenje ostvarenja							Procjena troškova				Izvori finansiranja				
Srednjoročni cilj	Specifični ciljevi	Programi	Projekti	Pokazatelj	Jedinica mjerenja (% broj ili opisno)	Polazna vrijednost godišna 2024	Ciljana vrijednost godišna 2025	Ciljana vrijednost godišna 2026	Ciljana vrijednost godišna 2027	Procijenjeni troškovi godišna 2025	Procijenjeni troškovi godišna 2026	Procijenjeni troškovi godišna 2027	Ukupno troškovi	Budžet	Krediti	Donacije	Ostali izvori	Ukupno	Program u OOB-u
1.1. Provođenje izbornog procesa u skladu sa ustavnim i zakonskim principima i standardima izbornog sistema i boljanje transparentnosti i integriteta izbornog sistema										66.942.000	65.131.000	9.653.000	141.726.000	141.726.000	0	0	0	141.726.000	0091070
				Procenat realizovanih aktivnosti iz plana rada Sekretarijata CIK BiH u 2025. godini	%	0	35	70	80										
				Procenat realizovanih prioritetnih preporuka iz izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2024. godini	%	0	35	45	50										

AKCIONI PLAN SREDNJOROČNOG PLANA RADA INSTITUCIJE Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

ipšti cili/principi razvoja: Institucija ne usklađuje plan rada sa VM BiH

rateški cilj): Do prinos izgradnji institucionalnih kapaciteta, jačanje demokratije, ljudskih prava i sloboda vladavina zakona , modernizacija izborne administracije

1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Srednjoročni cilj	Specifični ciljevi	Programi	Projekt	Pokazatelj	Okvir za mjerenje ostvarenja					Procjena troškova					Izvori finansiranja				
					Jedinica	Polazna	Ciljana	Ciljana	Ciljana	Procijenjeni	Procijenjeni	Procijenjeni	Ukupno	Budžet	Krediti	Donacije	Ostali	Ukupno	Program
				Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a (odnos realizovanih u odnosu na broj datih preporuka)	%	45	65	78	100										
				Procenat realizovanih aktivnosti predviđenih u Strategičkom planu CIK BiH (2024-2026) za 2025. godinu	%	30	60	80	100%										
-1.1.1.1. Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja										66.942.000	65.131.000	9.653.000	141.726.000	141.726.000	0	0	0	141.726.000	0091070
				Procenat realizovanih aktivnosti iz plana rada Strategičkog planu CIK BiH u 2025. godinu	%	0	35	70	80										
				preponuka iz izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2024. godini	%	0	35	45	50										
				Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO (odnos realizovanih u odnosu na broj datih preporuka)	%	45	65	78	100										
				Procenat realizovanih aktivnosti iz Strategičkog plan (2024-2026) za 2025. godinu	%	30	60	80	100										
1. Provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH										66.942.000	65.131.000	9.653.000	141.726.000	141.726.000	0	0	0	141.726.000	0091070
				Broj provedenih revizija	broj	70	80	90	100										
				Stepen realizacije	%	15	50	70	100										

AKCIONI PLAN SREDNJOROČNOG PLANA RADA INSTITUCIJE Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Opšti cilj/principi razvoja: Institucija ne usklađuje plan rada sa VM BiH

Strateški cilj: Doprinosi izgradnji institucionalnih kapaciteta, jačanje demokratije, ljudskih prava i slobodai vladavina zakona , modernizacija izborne administracije

1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Sredn joročni cilj	Specifični ciljevi	Programi	Projekt	Pokazatelj	Jedinica	Polazna	Ciljana	Ciljana	Ciljana	Procijenjeni	Procijenjeni	Procijenjeni	Ukupno	Budžet	Krediti	Donacije	Ostali	Ukupno	Program
Okrvir za mjerenje ostvarenja				Procjena troškova				Izvori finansiranja											
			P4 - Uvođenje novih digitalnih tehnologija u izborni proces u BiH							61.988.000	47.019.000	5.277.000	114.284.000	114.284.000	0	0	0	114.284.000	0081071
				Procenat realizovanih aktivnosti na uvođenju novih digitalnih tehnologija	%	15	85	100	100										
			P5—Provođenje Opštih izbora 2026. godine							0	13.354.000	0	13.354.000	13.354.000	0	0	0	13.354.000	0081071
				Stepen realizacije zadatka iz Opštine o provedbi redovnog izbora izbornih aktivnosti koje se usvaja za svake izbore	%	0	0	100	0										

PRILOG 2: Pregled zakona, drugih propisa i razvojno-investicionih projekata/programa predviđenih Srednjoročnim planom rada Institucije Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

PREGLED ZAKONA, DRUGIH PROPISA I RAZVOJNO-INVESTICIONIH PROJEKATA/PROGRAMA PREDVIĐENIH SREDNJOROČNIM PLANOM RADA INSTITUCIJE Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine								
Opći cilj / principi razvoja:		Institucija ne usklađuje plan rada sa VM BiH						
Strateški cilj:		Doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta BiH, jačanje demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona						
Srednjoročni cilj	Specifični cilj	Programi	ZAKONI	PODZAKONSKI AKTI	Usklađivanje s pravnim naslijeđem EU-a (DA ili NE)	Planirani period za DONOŠENJE	NAZIV PROJEKTA JAVNIH INVESTICIJA	Očekivani PERIOD REALIZACIJE
-1.1.1. Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu sa demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja								
	-1.1.1.1. Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja							

